

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM
Allmänna avdelningen
Enhet 17

DOM
2014-09-10
Meddelad i Stockholm

Mål nr
12270-14

SÖKANDE

Nokas Bevakning AB, 556197-3578

Ombud:
Advokat Jimmy Carnelind
MAQS Advokatbyrå Göteborg AB
Box 11918
404 39 Göteborg

MOTPART

Svenska Bostäder AB, 556043-6429

Ombud:
Sten Janson
AffärsConcept i Stockholm AB
Hornsgatan 15
117 99 Stockholm

SAKEN

Offentlig upphandling

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår ansökan.

Dok.Id 519414

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
115 76 Stockholm	Tegeluddsvägen 1	08-561 680 00 E-post: forvaltningsrattenistockholm@dom.se	08-561 680 01	måndag – fredag 08:00-16:30

BAKGRUND

Svenska Bostäder AB (Svenska Bostäder) genomför en upphandling av bevaknings- och säkerhetstjänster inom Vällingby City (dnr 2014-01, nedan kallad upphandlingen) i form av ett urvalsförfarande gällande B-tjänster.

I underrättelse om tilldelningsbeslut daterad den 19 maj 2014 framgår att Svenska Bostäder i upphandlingen beslutat att teckna avtal med leverantören G4S Security Services AB (G4S), dvs. med en annan leverantör än Nokas Bevakning AB (Nokas). Beslutet fattades enligt tilldelningskriteriet det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet.

YRKANDEN M.M.

Nokas ansöker om överprövning av upphandlingen och yrkar att den ska rättas på så sätt att en ny utvärdering genomförs, där Svenska Bostäder inte tilldelar G4S mervärdespoäng avseende BYA-utbildningen ”Professionellt bemötande” eller likartad utbildning, inte tilldelar G4S mervärdespoäng avseende obligatoriska utbildningar samt tilldelar Nokas maximala mervärdespoäng avseende kompetensutveckling och service. För det fall G4S vid anbudspresentationen har kompletterat sitt anbud med uppgifter vilka skulle kunna motivera Svenska Bostäders ställningstagande yrkar Nokas att G4S anbud utesluts.

Till stöd för talan anför Nokas sammanfattningsvis följande:

Svenska Bostäder genomför upphandlingen på ett sätt som inte är förenligt med principen om likabehandling i LOU, då utvärderingen har präglats av ovidkommande hänsyn. Nokas lider eller kan komma att lida skada på grund av detta om upphandlingen fullföljs.

Den platschef som föreslagits av G4S i upphandlingen har inte heller genomgått utbildningen ”Professionellt bemötande” i regi av Bevakningsbranschens yrkes- och arbetsmiljönämnd (BYA), vilket uttryckligen framgår av G4S anbud. G4S borde därför ha fått 180 000 poäng i mervärde beträffande kriteriet platschef (punkt 3.4 i dokumentet ”2.2 Upphandlingsföreskrift”), vilket skulle ha medfört att Nokas jämförelsesumma blev lägst och att Nokas därmed skulle ha tilldelats uppdraget istället för G4S. Eftersom G4S trots detta har tilldelats 240 000 poäng avseende platschef har Svenska Bostäder brutit mot likabehandlingsprincipen. G4S har vidare fått maximala 500 000 poäng i mervärde för kompetensutveckling samt service. Utvärderingen av dessa kriterier har varit direkt avgörande för upphandlingsresultatet. Om Nokas och G4S hade tilldelats samma mervärdespoäng för ett av dessa kriterier, hade Nokas anbud varit det ekonomiskt mest fördelaktiga.

Mervärdespoängen för platschef avser utbildningar som är direkt avgörande för tilldelningen av kontrakt. Utifrån uppgifterna i G4S anbud är det inte möjligt att kontrollera innehållet i de utbildningar som G4S offererade platschef har genomgått. Under sådana förhållanden måste Svenska Bostäder visa på vilken grund deras slutsats baseras. Svenska Bostäders svepande formulering om samlad bedömning uppfyller inte LOU:s krav på transparens.

Den BYA-utbildning som avses i upphandlingen är en heldagskurs som omfattar nio lektionstimmar, vilket ska jämföras med YH-utbildningen som säkerhetskoordinator vilken Nokas platschef har genomgått. YH-utbildningen innehåller samtliga moment som BYA-utbildningen omfattar. BYA-utbildningen ska också jämföras med Nokas platschefs högskoleutbildning som brandman och ledarskapsutbildning på Försvarshögskolan. Nokas anbud uppfyller därmed med råge kravet på likartad utbildning, vilket Svenska Bostäder också korrekt har bedömt. Platschefen som G4S

har offererat har en utbildningserfarenhet som, såvitt kan bedömas, eventuellt består av delmomentet ”Winning behaviour” i 16-timmarskursen ”Värdebaserat Ledarskap”. För att den utbildningen ska kvalificera som likartad BYA-utbildningen måste den innehålla väsentligen samma moment och uppgå till minst en heldag, vilket inte är fallet.

Av utbildningskraven framgår att leverantören ska ha kompetensplaner för objektets personal där utbildning i nivå med utbildningarna ”Personlig utveckling” och ”Professionellt bemötande” i upphandlingen ingår. Mervärdespoäng ska därför inte utgå för dessa utbildningar eller beskrivningar kopplade till dessa utbildningar, eftersom de utgör skall-krav som leverantörerna genom bekräftelse i anbudet åtar sig att uppfylla. Svenska Bostäder har i dokumentet ”Upphandlingsrapport” bedömt att G4S anbud beskriver sin erbjudna kompetensutveckling mycket väl, på ett konkret sätt och med stark objektanpassning som uppfyller syftet med uppdraget. Svenska Bostäder har härvid särskilt betonat att G4S anbud beskriver service, personlig utveckling (BYA) och professionellt bemötande (BYA) samt tilldelat G4S maximala 200 000 mervärdespoäng. Det innebär att G4S har fått mervärdespoäng för obligatoriska utbildningar, vilket strider mot förfrågningsunderlaget.

Av upphandlingsrapporten framgår vidare att Svenska Bostäder har bedömt att Nokas beskriver sin erbjudna kompetensutveckling på ett konkret sätt med objektsanpassning som uppfyller syftet med uppdraget samt tilldelat Nokas 100 000 mervärdespoäng. Nokas har emellertid, utöver de identiska och likartade utbildningarna som G4S offererar, redogjort för ett större kompetensutvecklingsutbud än G4S genom att erbjuda grundläggande brandskydd och första hjälpen, brottsförebyggande arbetsmetodik, fortbildning för fordonsförare, självskydd, krishantering, fastighetsrelaterad teknik, utbildning i svinnprevention och årliga medarbetarsamtal med personalen. Det är korrekt att utbildningarna i

grundläggande brandskydd, första hjälpen, krishantering och självskydd ingår i Rikspolisstyrelsens (RPS) föreskrifter. De utbildningar som Nokas erbjudit ska ses som en vidareutbildning, vilken bl.a. genom platschefen anpassas till förhållandena i Vällingby City. Nokas godtar dock Svenska Bostäders bedömning beträffande dessa utbildningar då Nokas anbud borde ha formulerats mer utförligt i denna del. Svenska Bostäders felaktiga påstående att Nokas och G4S kompetensutveckling motsvarar en respektive fem dagars utbildning är emellertid en omständighet som i sig visar att utvärderingen ska rättas. Det faller på sin egen orimlighet att Nokas utbildningar skulle vara mindre omfångsrika än G4S motsvarighet. Nokas har redogjort för en mer omfattande kompetensutvecklingsplan än G4S.

Nokas har beskrivit de medarbetarsamtal som bolaget genomför och att personal i utvecklings- och karriärsyfte erbjuds utbildning i svinnprevention, som ska ligga till grund för tilldelning av mervärde. Oaktat om medarbetarsamtal utgör en del i ett arbetsgivaransvar eller inte utgör de inte något obligatoriskt moment som hindrar att mervärde tilldelas. Svenska Bostäder anger vidare att det har varit avgörande i vilken utsträckning de uppräknade aktiviteterna relaterar till uppdraget, men kommenterar inte Nokas utbildningar i brottsförebyggande arbetsmetodik och fortbildning för fordonsförare, trots att upphandlingsföremålet avser bevakningsuppdrag.

Nokas har även beträffande service lämnat en mer konkret och objektanpassad redogörelse med i övrigt likartat innehåll som G4S. Den starkaste objektanpassade beskrivningen finns i Nokas anbud avseende fastighetsrelaterad teknik, som utgår direkt från förhållandena på plats i Vällingby City. Nokas redogör med tydliga exempel för hur förfrågningsunderlagets krav har tillgodosetts och servicerelaterade mål kan uppnås. G4S anbud

innehåller inte någon konkret beskrivning i denna del. Även detta visar att Svenska Bostäder inte har behandlat anbudet lika.

För det fall G4S vid presentationstillfället har kompletterat sitt anbud med uppgifter vilka skulle kunna motivera Svenska Bostäders ställningstagande, innebär detta en otillåten komplettering från G4S sida som ska leda till uteslutning av G4S anbud. Under alla förhållanden åvilar det Svenska Bostäder att uppvisa ett protokoll från anbudspresentationen som visar vilka uppgifter som har lagts till grund för utvärderingen.

Svenska Bostäder anser att ansökan om överprövning ska avslås.

Till stöd för talan anför Svenska Bostäder sammanfattningsvis följande:

Svenska Bostäder har inte brutit mot de grundläggande principerna i LOU eller någon annan bestämmelse i lagen. Eftersom det inte heller har förekommit någon överträdelse som medfört att Nokas har lidit eller kunnat komma att lida skada saknas grund för ingripande enligt lagen.

I dokumentet ”2.2 Upphandlingsföreskrift” framgår att platschefen ska ha genomgått BYA-utbildningen ”Professionellt bemötande” eller motsvarande för att tilldelas mervärde. Av G4S anbud framgår att den platschef som de har erbjudit, i likhet med den platschef som Nokas har erbjudit i sitt anbud, inte hade genomgått den aktuella utbildningen.

Däremot hade *motsvarande* utbildning genomgått av erbjuden platschef i G4S anbud. G4S har därför rätteligen fått det tilldelade mervärdet.

Eftersom både anbudet från G4S och från Nokas har bedömts på ett likartat sätt genom att motsvarande utbildningar har godkänts för deras platschefer, har Nokas åtminstone inte lidit skada (jfr Kammarrätten i Stockholm, dom den 30 maj 2012 i mål nr 942-12).

Nokas påstående att G4S har tilldelats mervärde för utbildningar som utgör en del av de obligatoriska kraven i upphandlingen är felaktigt. Varken utbildningen ”Personlig utveckling” eller ”Professionellt bemötande” anges i förfrågningsunderlaget som obligatoriska. Det krav som Nokas har hänvisat till i sammanhanget föreskriver att leverantören ”skall ha kompetensutvecklingsplaner” och inte att personalen ska ha en viss utbildning. Kraven som handlar om vilken utbildning personalen ska ha genomgått är formulerade på ett sätt som åskådliggör att det är just detta som kraven tar sikte på:

”All personal ska vara utbildade...” (första stycket punkt 4.3 Uppdragsbeskrivning)

”All fast bevakningspersonal på objektet skall genomgå utbildningen...” (tredje stycket punkt 4.3 Uppdragsbeskrivning)

”Delar av entreprenörens personal skall erhålla en enklare utbildning på...” (fjärde stycket punkt 4.3 Uppdragsbeskrivning)

Av ovanstående följer att G4S erbjudande om att all personal som tillhandahålls vid uppdragets utförande ska ha genomgått utbildningarna ”Personlig utveckling” eller ”Professionellt bemötande” går utöver det obligatoriska kravet att leverantören ska ha en kompetensutvecklingsplan med ett visst innehåll. Nokas jämförelse är felaktig, eftersom den utgår från att utbildningarna ”Personlig utveckling” eller ”Professionellt bemötande” inte ska beaktas. Jämförelsen är vidare missvisande med hänsyn till att flera av de utbildningar som Nokas räknar upp inte berättigar till mervärde. Av punkt 2.3 i upphandlingsföreskrifterna framgår att mervärde för kompetensutveckling inte ges för tvingande utbildning såsom utbildning som ska genomföras enligt RPS föreskrifter. I Nokas kompetensutvecklingsbeskrivning och jämförelseillustration nämns t.ex. grundläggande brandskydd och första hjälpen, krishantering och självskydd - trots att dessa aktiviteter ingår i den tvingande utbildning som ska genomföras enligt upphandlingsföreskrifterna. Vidare nämns

fastighetsrelaterad teknik, trots att ett av de obligatoriska kraven är att personal ska få utbildning avseende just detta (punkt 4.3 fjärde stycket i uppdragsbeskrivningen). När det gäller medarbetarsamtalen saknas det grund för tilldelning av mervärde med hänsyn till att samtalen utgör en del av arbetsgivaransvaret. Vad gäller utbildning i svinnprevention kan konstateras att denna nämns i Nokas kompetensutvecklingsbeskrivning som ett exempel och därför inte kan ses som ett åtagande av sådan karaktär att tilldelning av mervärde kan motiveras.

Kriteriet kompetensutveckling i upphandlingen omfattar bedömning av de aktiviteter som anbudsgivaren erbjuder och hur anbudsgivaren kompetensutvecklar sin personal för att genomföra och utveckla uppdraget enligt kontraktets omfattning. Det är därmed inte uppräknningen av antalet aktiviteter/utbildningar som i sig självt är avgörande för vilken mervärdespoäng som ska tilldelas. Avgörande är istället i vilken utsträckning de uppräknade aktiviteterna på ett ändamålsenligt sätt relaterar till uppdraget. Svenska Bostäder har valt att enligt 2 kap. 25 § LOU förhandla med bl.a. Nokas och G4S. I samband med förhandlingen har båda bolagen fått presentera sina anbud, varvid det bl.a. tydliggjordes att Nokas kompetensutveckling motsvarade en dags utbildning medan G4S kompetensutveckling motsvarade ca 5 dagars utbildning. Den sammantagna bedömningen, baserat på erbjudandena i anbuden i förhållande till förfrågningsunderlaget, har resulterat i att G4S anbud i sin helhet har ansetts uppfylla förutsättningarna för att få maxpoäng, medan Nokas anbud delvis uppfyller dessa förutsättningar. Lämnade mervärden för utbildning är därför sakligt motiverade.

Påståendet att Nokas i sitt anbud har lämnat en mer konkret och objektanpassad redogörelse avseende service än vad G4S har gjort är felaktigt. Svenska Bostäder har, i likhet med vad som redovisats avseende kriteriet kompetensutveckling, genomfört utvärderingen baserat på de

beskrivningar som lämnats i anbuden och vid anbudspresentationerna. Dessa har relaterats till förutsättningarna i förfrågningsunderlaget. G4S beskrivningar innebär att de har lämnat ett mer fullständigt erbjudande vad gäller service.

G4S har på eget initiativ inkommit med ett yttrande i målet och härvid yrkat att förvaltningsrätten avslår ansökan om överprövning. Nokas har beretts tillfälle att yttra sig över vad G4S har anfört samt inkommit med svar.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Utgångspunkter för prövningen

Av 16 kap. 6 § lagen (2007:1091) om offentlig upphandling (LOU) följer att rätten ska besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts, om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i lagen och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada.

Av 1 kap. 9 § LOU framgår att upphandlande myndigheter ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar skall vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

I mål om ingripande enligt LOU gäller som huvudprincip att den part som gör gällande att en upphandling är felaktig på ett klart sätt ska ange vilka omständigheter talan grundas på (se Högsta förvaltningsdomstolens avgörande i fallet RÅ 2009 ref. 69). Rättens prövning utgör en kontroll av om det på grund av vad sökanden framfört finns anledning att vidta sådana

åtgärder som anges i 16 kap. 6 § LOU.

För att ett ingripande ska bli aktuellt krävs också att sökanden kan visa att sökanden har lidit skada eller kunnat komma att lida skada på grund av att den upphandlande myndigheten har brutit mot LOU.

En upphandlande myndighet har stor frihet att själv utforma sin upphandling inom de ramar som ges av de allmänna principerna för offentlig upphandling (se RÅ 2002 ref. 50 och RÅ 2010 ref. 78). Grundläggande är att leverantörer behandlas på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt.

Ett förfrågningsunderlag ska vara så pass tydligt att samtliga anbudsgivare har kännedom om hur bedömningen av deras anbud kommer att gå till. Den upphandlande myndigheten får inte göra prövningen mot andra kriterier än de som har funnits i förfrågningsunderlaget och har därför en skyldighet att från utvärderingen utesluta leverantörer vars anbud inte uppfyller ett eller flera obligatoriska krav.

Förvaltningsrättens bedömning

Förvaltningsrätten konstaterar inledningsvis att G4S har inkommit med yttrande i målet utan att ha beretts tillfälle till detta av förvaltningsrätten, dvs. yttrandet har inkommit på G4S egna initiativ. Ett sådant yttrande blir inte automatiskt processmaterial, men det föreligger trots det inte något hinder för rätten att kommunicera yttrandet med sökanden och den upphandlande myndigheten. Förvaltningsrätten har därefter möjlighet att beakta ett sådant yttrande i sitt avgörande. I förevarande fall finner förvaltningsrätten det obehövt att beakta de skäl som G4S har anfört till stöd för yrkandet att ansökan om överprövning ska avslås. Av samma skäl har förvaltningsrätten bedömt det obehövt att kommunicera yttrandet

och G4S svar med anledning av detta med Svenska Bostäder.

Vad därefter gäller det som Nokas och Svenska Bostäder har anfört till stöd för sina yrkanden gör förvaltningsrätten följande bedömning.

Kraven i det aktuella upphandlingsunderlaget får enligt förvaltningsrättens mening anses tillräckligt tydligt utformade och proportionerliga för att anbudsgivarna ska kunna lämna konkurrenskraftiga anbud, då det framgår vilka faktorer som tillmäts betydelse i upphandlingen samt hur dessa poängsätts i förhållande till varandra (jfr Högsta förvaltningsrättens avgörande RÅ 2002 ref. 50 samt Kammarrätten i Sundsvall, dom den 5 juli 2010 i mål nr 985-10). Det sätt på vilket upphandlingsunderlaget har utformats utgör därför i sig inte skäl att ingripa mot upphandlingen.

Nokas huvudsakliga argument till stöd för ett ingripande är att Svenska Bostäder inte har beaktat likabehandlingsprincipen i LOU, genom att vid utvärderingen göra en felaktig bedömning av det vinnande bolaget G4S offererade platschefs utbildningar inom vissa områden, vilket har lett till att G4S anbud har fått för höga poäng. Detta har enligt Nokas lett till att G4S felaktigt utsetts till vinnande anbudsgivare. Svenska Bostäder har å sin sida anfört att Nokas och G4S behandlats likvärdigt i utvärderingen.

Förvaltningsrätten konstaterar att såväl Nokas som G4S offererade platschefer har blivit bedömda för utbildningar som inte *är* men däremot *bedömts motsvara* BYA-utbildningen ”Professionellt bemötande” och som godkänts för dem båda avseende kriteriet platschef i upphandlingen. Nokas har även tilldelats det högsta mervärdet på 300 000 poäng i denna del, vilket kan jämföras med de 240 000 poäng som tilldelades G4S.

Förvaltningsrätten anser att Nokas varken genom sin argumentation eller inlämnad bevisning har förmått påvisa att Svenska Bostäder genom sin poängsättning av G4S anbud i den delen har åsidosatt den upphandlings-

rättsliga principen om likabehandling. Det följer redan av upphandlingsföreskrifternas ordalydelse att utbildningarna motsvarande BYA ingår i beställarens *värdering* av erbjuden platschefs förmågor och utbildning enligt beskrivning. Det förhållandet, att mervärden enligt upphandlingsföreskrifterna i den aktuella upphandlingen inte ges för beskrivning av tvingande utbildning enligt auktorisation och RPS föreskrifter, tar istället sikte på beskrivningen av hur anbudsgivaren kompetensutvecklar sin personal för att genomföra och utveckla uppdraget.

Förvaltningsrätten anser att Nokas övriga invändningar avseende service, kompetensutveckling m.m. inte heller kan föranleda bedömningen att Svenska Bostäder i den aktuella upphandlingen har agerat på ett sådant sätt att LOU eller de upphandlingsrättsliga principerna i övrigt har överträtts. Förvaltningsrätten baserar detta på att det inte har framkommit att Svenska Bostäder som upphandlande myndighet har tagit ovidkommande hänsyn eller påtagligt avvikit från upphandlingsunderlaget i sin bedömning (jfr RÅ 2002 ref. 50). Nokas har till följd härav inte heller påvisat att bolaget har lidit eller riskerat att lida skada. Mot bakgrund av det anförda finner förvaltningsrätten att det saknas skäl för ingripande enligt LOU, vilket innebär att ansökan om överprövning ska avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i bilaga 1 (DV 3109/1A LOU).

Monika Lozancic
Förvaltningsrättsfiskal

Johanna Segerheim har föredragit målet.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Stockholm.

Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.
2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

I mål om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling eller lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.